

**Aikakauskirja Kasvatus  
Abstraktit**

**Saari, Antti – Värri, Veli-Matti. 2017. OUTOJA MUUKALAISIA: HYPEROBJEKTIEEN AIKA YMPÄRISTÖKASVATUKSEN HAASTEENA. Kasvatus 48 (5), 403–414.**

Monet ajankohtaiset ympäristöongelmat, kuten ilmastonmuutos ja ydinjätteet, ovat niin sanottuja hyperobjekteja. Ne ovat suunnattomia kulttuurin, teknologian ja luonnon yhdistelmiä, joiden tilallisia ja ajallisia ulottuvuuksia on mahdotonta hahmottaa selkeästi. Artikkelissa tarkastellaan Timothy Mortonin filosofian kautta hyperobjektien ajallisia kysymyksiä ja niiden asettamia haasteita ympäristökasvatukselle. Esitämme, että hyperobjektien käsitteen avulla voidaan kiinnittää huomiota ympäristöongelmien toistaiseksi vähälle huomiolle jääneisiin ajallisiin ulottuvuuksiin ja niiden perinpohjaiseen outouteen. Kuvaamme tämän tunnistamisen edellytyksiä ihmisen kehollisessa kokemuksessa Maurice Merleau-Pontyn filosofiaa soveltaen.

Asiasanat: ympäristökasvatus, fenomenologia, kasvatustilfilosofia, hyperobjekti

**Willamo, Risto – Helenius, Leena – Holmström, Charlotta – Haapanen, Liisa – Huotari, Essi – Sandström, Vilma. 2017. KUINKA YMMÄRTÄÄ KOMPLEKSISIA ILMIOITÄ? GENERALISMI, HOLISMI JA HOLARKISMI KOKONAISSALTAISESSA KESTÄVYYS-KOULUTUKSESSA. Kasvatus 48 (5), 415–428.**

Kestävyyskysymyksiin liittyvät ongelmat ovat usein kompleksisia, niin sanottuja viheliäisiä ongelmia. Kestävyyskoulutuksessa kannattaakin tuoda esiin ja käyttää välineitä, joiden avulla kompleksisuutta voi ymmärtää mahdollisimman hyvin. Kulttuurissamme on pitkään vallinnut analyttinen lähestymistapa, joka painottaa kysymyksenasettelujen tiukkaa rajaamista, asioiden pilkkomista osiin sekä tarkastelua osa kerrallaan. Tätä osavaltaisen tarkastelun dominointia tasapainottamaan tarvitaan lisää kokonaisvaltaista ajattelua, jonka avulla voidaan ymmärtää kokonaisuutta ja niiden osien suhteita sekä säilyttää ilmiöiden kompleksista luonnetta. Tarvitaan siis tutkimusta siitä, millaisia voisivat olla kokonaisvaltaisen lähestymistavan mukaiset ymmärryksen apuvälineet. Esittelemme tässä artikkelissa välineen, joka pohjaa kolmeen pääelementtiin: *generalismiin* eli kokonaisuuden eri osien ja näkökulmien laaja-alaiseen hahmottamiseen; kokonaisuutta osien sijasta painottavaan *holismiin*, joka antaa tärkeän merkityksen osien välisille vuorovaikutuksille; sekä *holarkismiin*, jossa todellisuutta tarkastellaan hierarkkisesti monitasoisena systeeminä. Näiden yhdistelmästä rakennamme teoreettisen työvälineen, *GHH-kehityksen*, jolla kompleksisia ilmiöitä voidaan hahmottaa kokonaisvaltaisesti. Se hyödyttää oppijaa, joka on kiinnostunut lisäämään kykyään esimerkiksi viheliäisten kestävyysongelmien ymmärtämisessä ja ratkaisujen etsimisessä. Asiasanat: generalismi, holarkismi, holismi, kompleksisuus, kokonaisvaltaisuus, systeemi-ajattelu, yliopistopedagogiikka, ympäristökysymykset

**Henriksson, Heidi. 2017. KANSALAISSÄRJESTÖT JA VALTAVIRTAISTUVAN GLOBAALIKASVATUKSEN EPISTEMINEN HALLINTA. Kasvatus 48 (5), 429–440.**

Tässä artikkelissa tarkastelen kansalaisjärjestöjä episteemisenä yhteisönä globaalikasvatuksen valtavirtaistumisprosessissa. Näen kansalaisjärjestöt globaalikasvatuksen episteemisen hallinnan osana, mutta myös sen vaikutuksen alaisina toimijoina. Tutkimuksessani selvitän, miten kansalaisjärjestöt kokevat oman roolinsa globaalikasvatuksen edistäjinä suhteessa muihin yhteiskunnallisiin toimijoihin. Artikkelin pääasiallinen empiria koostuu haastattelu- ja havainnointiaineistosta, joka käsittää 21 Suomessa toimivaa kansalaisjärjestöä. Analysoin järjestöjen näkökantoja globaalikasvatuksen suhteesta 1) Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin 2014 ja 2) YK:n Agenda 2030:een. Opetussuunnitelmassa olennaiseksi nousee sen merkitys episteemisen pääoman lähteenä yhdistettynä järjestöjen vahvaan kokemukseen osallisuudesta ja vaikutusmahdollisuuksista suunnitelman kehittämisprosessissa. YK:n Agenda 2030 -kehitysohjelmaa

käytetään niin ikään episteemisenä pääomana, mutta vaihtelevia käsityksiä esiintyy siitä, miten agenda tulisi sisällyttää kasvatukseen.

Asiasanat: globaalikasvatus, kansalaisjärjestöt, opetussuunnitelma, YK, Agenda 2030, episteeminen hallinta, valtavirtaistaminen

**Laine, Marja. 2017. KULTTUURISESTI KESTÄVÄN KASVATUKSEN KOULUTUS- JA KEHITYSTARPEET. Kasvatus 48 (5), 441–455.**

Artikkelissa esitellään ja arvioidaan kulttuurisesti kestävänsä kasvatuksen koulutus- ja kehitystarpeita oikeutetun kestävyysn teorian avulla. Tarpeita määritellään kyselyiden ja fokusryhmätyöskentelyn avulla. Aineistonkeruu suunnattiin ensimmäisessä vaiheessa asiantuntijoille ja toisessa päiväkodin työntekijöille. Asiantuntijakyselyssä keskeisimmät tarpeet liittyvät kestävänsä kehityksen kokonaisvaltaisuuteen, poikkitieteellisuuteen ja yhteistyön tarpeeseen sekä viestinnän ja opettajankoulutuksen tarpeeseen. Päiväkotikyselyssä esiin nousevat tarpeet liittyvät esimerkiksi työn organisoiminn, työympäristön ja asenteiden ongelmiin sekä perinteitä, sukupolvienvälisyyttä ja monikulttuurisuutta koskeviin koulutustarpeisiin. Aineistoa verrataan Agyemanin oikeutetun kestävyysn teoriaan. Teoria huomioi diskurssin laajentamiseen, inhimilliseen potentiaaliin, rekognitioon ja kulttuuriseen inklusioon liittyvät näkökulmat ja näin laajentaa ja syventää näkemystä koulutus- ja kehitystarpeista.

Asiasanat: kestävänsä kehityksen kasvatus, kulttuurisesti kestävä kehitys, kulttuurisesti kestävä kasvatus, oikeutettu kestävyys

**Tolppanen, Sakari – Aarnio-Linnanvuori, Essi – Cantell, Hannele – Lehtonen, Anna. 2017. PIRULLISEN ONGELMAN ÄÄRELLÄ – KOKONAISSALTAISEN ILMASTOKASVATUKSEN MALLI. Kasvatus 48 (5), 456–468.**

Ilmastonmuutos on yksi tämän päivän suurimmista ympäristöhaasteista, mutta toistaiseksi ilmastokasvatusta toteutetaan varsin rajallisesti ja kapea-alaisesti. Tutkimustiedon ja kasvatuksen kuilun pienentämiseksi tässä artikkelissa esitellään kokonaisvaltaisen ilmastokasvatuksen malli, joka ilmentää ilmastokasvatuksen monialaista luonnetta ja erityiskysymyksiä. Malli perustuu tutkimukseen, ja ilmastokasvatuksen haasteita ja erityiskysymyksiä tarkastellaan transformatiivisen oppimisteorian valossa. Polkupyörämallin avulla esitellään ilmastokasvatuksen tärkeät osa-alueet, jotka ovat (i) tiedon lisääminen ja jäsentäminen, (ii) ajattelun taitojen kehittäminen, (iii) identiteetin, arvojen ja maailmankuvan huomioiminen, (iv) motivaation ja osallisuuden lisääminen, (v) toimintaan kannustaminen, (vi) tulevaisuuteen ohjaaminen, (vii) toiminnan esteiden tiedostaminen sekä (viii) toivon ja muiden tunteiden herättäminen. Artikkelissa myös esitetään, miten kokonaisvaltaista ilmastokasvatusta voidaan lisätä kouluopetuksessa.

Asiasanat: ilmastokasvatus, polkupyörämalli, transformatiivinen oppiminen, ympäristökasvatus, kestävyyskasvatus